

Colofon

Het Nationaal Actieplan Mensenrechten is een uitgave van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Contact

Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving

Mr. dr. P.B.C.D.F. van Sasse van Ysselt

Mr. dr. N.S. van der Have

F. van Leeuwen, MSc

December 2019 | 19411014

Bijlagen

Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020

ANNEX I

Samenstelling, taken en bevoegdheden van de Klankbordgroep

Voorzitter	Instanties
Roel de Lange	Onafhankelijk wetenschapper Erasmus Universiteit

Leden	Instanties
Quirine Eijkman	College voor de rechten van de mens
Frans Weerkamp	Nationale Ombudsman
Harald Bergmann	Gemeenten
Anika Timmerman	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Emine Bozkurt	Amnesty International
Eddy Habben Jansen	ProDemos
Esther van den Berg en Lonke van Noije	Sociaal en Cultureel Planbureau
Maxime Broekhuizen en Danielle Wagenaar	Nationale Jeugdraad
Daphina Misiedjan	Nederlands Juristen Comité Mensenrechten
Fred van Iersel	Wereldreligies
Janneke Gerards (betrokken in eerste fase)	Onafhankelijk wetenschapper Universiteit Utrecht

Bij het realiseren van het Nationaal Actieplan Mensenrechten werd het proces als minstens zo belangrijk gezien als het resultaat. De klankbordgroep vervulde daarin, zoals de naam al suggereert, een voedende en reflecterende rol voor/naast het Interdepartementale Overleg waarin het actieplan is voorbereid. Alle leden van de Klankbordgroep kregen de taak om de verbinding te leggen met hun 'achterban' en de maatschappij met als doel om een breed gedragen actieplan te realiseren. Daarbij speelden zij de volgende rol in het totstandkomingsproces van het Nationaal Actieplan Mensenrechten:

- In de eerste fase hebben ze meegedacht over de thematische focus van het actieplan. De inbreng werd meegenomen in het interdepartementale advies over de thematische focus voor het nieuwe Nationaal Actieplan Mensenrechten aan de betrokken Minister(s).
- In de tweede fase werden zij betrokken bij de begeleiding van een extern onderzoeksbureau dat de verschillende wensen en adviezen die leven in de samenleving met betrekking tot de gekozen thematische focus in kaart heeft gebracht.
- In de laatste fase hebben de leden meegelezen op de conceptteksten van het nieuwe actieplan en hebben meegedacht over de communicatie van het eindresultaat.

Het uitgangspunt was dat de klankbordgroep volstrekt onafhankelijk kan opereren. De afspraak was dat de leden binnen de Klankbordgroep vrijuit konden spreken, dat leden niet in de wereld buiten de vergadering geciteerd zullen worden en dat de leden en de deelnemende organisaties tegelijkertijd wel de vrijheid houden om zich ook buiten deze vergadering te uiten over kwesties die ook binnen de vergadering aan de orde zijn geweest.

Deelname aan de klankbordgroep was op informele en vrijwillige basis. Ieder lid heeft vanuit de organisatie en achterban zijn eigen perspectieven en expertise ingebracht. De leden en de deelnemende organisaties behouden het recht om kritisch tegenover het resultaat te staan.

De leden werd gevraagd om feedback te geven op ingebrachte onderwerpen ter vergadering. Het stond de leden vrij om ook niet geagendeerde ideeën en suggesties te delen in de klankbordgroep en mee te geven aan de onafhankelijk voorzitter van de klankbordgroep. De leden van de klankbordgroep hadden een signaalfunctie met betrekking tot maatschappelijke vragen die voor het nieuwe Nationaal Actieplan Mensenrechten relevant zijn.

ANNEX II

Mensenrechtenverdragen in Nederland

Verenigde Naties (VN)			
Verdrag	Ondertekend	Geratificeerd	Voor Nederland in werking sinds*
Verdrag inzake de voorkoming en bestrafing van Genocide (1948)		1966	18 september 1966
Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR) (1966)	1969	1978	11 maart 1979
1e Protocol IVBPR (1966)	1969	1978	11 maart 1979
2e Protocol IVBPR gericht op afschaffing van de doodstraf (1989)	1990	1991	11 juli 1991
Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) (1966)	1969	1978	11 maart 1979
Facultatief Protocol IVESCR (2008)	2009	-	-
Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle vormen van Rassendiscriminatie (1966)	1966	1971	9 januari 1972
Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (1979)	1980	1991	22 augustus 1991
Facultatief Protocol (1999)	1999	2002	22 augustus 2002
Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing (1984)	1985	1988	20 januari 1989
Facultatief Protocol (2002)	2005	2010	28 oktober 2010
Verdrag inzake de Rechten van het Kind (1989)	1990	1995	8 maart 1995
Facultatief Protocol over de betrokkenheid van kinderen bij een gewapend conflict (2000)	2000	2009	24 oktober 2009
Facultatief Protocol over de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie (2000)	2000	2005	23 september 2005
Internationaal Verdrag inzake de bescherming van personen tegen gedwongen verdwijning (2006)	2008	2011	22 april 2011
Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (2006)	2007	2016	14 juli 2016

VN Overig: UNESCO			
Verdrag	Ondertekend	Geratificeerd	Voor Nederland in werking sinds*
Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Aarhus) (1998)		2004	29 maart 2005

* Dit wijkt soms af van de inwerkingtredingsdatum van verdragen in Caribisch Nederland. Zie daarvoor AIV advies no. 107, 'Fundamentele rechten in het koninkrijk: eenheid in bescherming', juni 2018, <https://aiv-advies.nl/ggz>.

Raad van Europa			
Verdrag	Ondertekend	Geratificeerd	Voor Nederland in werking sinds*
Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) (1950)	1950	1954	31 augustus 1954
1e Protocol	1954	1954	31 augustus 1954
2e Protocol	1963	1966	21 september 1970
3e Protocol	1963	1966	21 september 1970
4e Protocol	1963	1982	23 juni 1982
5e Protocol	1970	1971	20 december 1971
6e Protocol	1983	1986	1 mei 1986
7e Protocol	1984	-	-
8e Protocol	1985	1986	1 januari 1990
9e Protocol	1992	1992	1 oktober 1994
10e Protocol (Nog niet in werking getreden)	1992	1992	-
11e Protocol	1994	1997	1 november 1998
12e Protocol	2000	2004	1 april 2005
13e Protocol	2002	2006	1 juni 2006
14e Protocol	2004	2006	1 juni 2010
15e Protocol (Nog niet in werking getreden)	2013	2015	-
16e Protocol	2013	2019	1 juni 2019
Europees Sociaal Handvest (1961)	1961	1980	22 mei 1980
Protocol Europees Sociaal Handvest	1990	1992	4 september 1992
Aanvullend Protocol betreffende systeem voor collectieve klachten	2004	2006	1 juli 2006
Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijk of vernederende behandeling (1987)	1987	1988	1 februari 1989
1e Protocol	1994	1995	1 maart 2002
2e Protocol	1994	1995	1 maart 2002
Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden (1992)	1992	1996	1 maart 1998
Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden (1995)	1995	2005	1 juni 2005
Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel (2005)	2005	2010	1 augustus 2010
Verdrag inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (2011)	2012	2015	1 maart 2016

* Dit wijkt soms af van de inwerkingtredingsdatum van verdragen in Caribisch Nederland. Zie daarvoor AIV advies no. 107, 'Fundamentele rechten in het koninkrijk: eenheid in bescherming', juni 2018, <https://aiv-advies.nl/gqz>.

ANNEX III

Overzicht bestaande actieplannen: 2014 – 2019¹

Actieplannen in 2019	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Actieplan Veilig Ondernemen (2019-2022)	Arbeid	Art. 19	IVESCR; ESH	SZW	29911 nr. 251
Actielijnen tegengaan desinformatie	Meningsuiting; privacy	Art. 7, art. 10		BZK	30821 nr. 91
Strategisch Actieplan voor Artificiële Intelligentie	Gelijke behandeling; meningsuiting; persoonlijke levenssfeer; arbeid; sociale zekerheid; gezondheid; huisvesting; infrastructureel	art. 1, art. 7, art. 10, art. 13, art. 19, Art. art. 20, 22 lid 1, 22 lid 2	EVRM; IVBPR; IVESCR; ESH	EZK	26643 nr. 640
Aanpak gezinshuizen	Gezondheid; huisvesting; kinderrechten	Art. 22, lid 1 en lid 2	IVESCR; IVRK; ESH	VWS	31839, nr. 653
Hoofdlijnenakkoord wijkverpleging 2019 – 2022	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29689, nr. 911
Plan van Aanpak: vervolg op onderzoek 'Balans in vraag en aanbod huisartsenzorg'	Gezondheid; werk	Art. 22, lid 1; art. 19	IVESCR; ESH	VWS	33578, nr. 63
Taskforce Gepast Gebruik ggz: een procesgerichte verantwoording op gepast gebruik in de curatieve ggz	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	25424, nr. 458
Aanpak modernisering overheid: knelpunten dienstverlening en regeldruk	Infrastructureel; beschermingsplichten overheid		EVRM, IVBPR, IVESCR	BZK	29362, nr. 267
Actieplan Veiligheid LHBTI (2019 – 2022)	Gelijke behandeling; Lichamelijke integriteit; recht op leven/veiligheid	Art. 1; Art. 11	EVRM; IVBPR	JenV; OCW	30420, nr. 303
Actieplan 'De best passende zorg voor kwetsbare jongeren'	Gezondheid; kinderrechten	Art. 22, lid 1	IVESCR; IVRK; ESH	VWS	31839, nr. 634
Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (2019 – 2021)	Huisvesting; kinderrechten	Art. 22, lid 2	IVESCR; IVRK; ESH	VWS	29324, nr. 97
Contouren Toekomstbeeld OV 2040	Milieu; werk; huisvesting	Art. 21; art. 19; art. 22, lid 2	IVESCR; ESH	IenW	23645, nr. 685
Vernieuwingsagenda Iedereen Onderweg	Gelijke behandeling	Art. 1	VN-Verdrag Handicap	VWS; IenW	24170, nr. 191
Actieplan voedselveiligheid	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	LNV	26991, nr. 536
Concept National Emission Ceiling (NEC)-programma	Milieu	Art. 21	IVESCR	IenW	30175, nr. 326
Campagne 'Kom uit je Schuld' (2019-2021)	Werk; sociale zekerheid	Art. 19; art. 20	IVESCR; ESH	SZW	24 515, nr. 489

¹ Bronnen: overheid.nl – parlementaire stukken – zoektermen '(nationaal) actieplan', 'actieprogramma', 'aanpak', 'taskforce', 'strategie', 'programma'; daarnaast het Nationaal Actieplan Mensenrechten 2013. Betreft relevante akkoorden die naar voren zijn gekomen n.a.v. de gebruikte zoektermen. De zoekterm 'akkoord' is zelf niet gebruikt, dus wellicht zijn hierdoor andere relevante akkoorden niet meegenomen.

Actieplannen in 2019	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Programma Maatwerk Multiprobleem-huishoudens (2019-2021)	Sociale zekerheid; gezondheid; werk	Art. 20; art 22	IVESCR; ESH	SZW	34 477, nr. 63

Actieplannen in 2018	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Programma Samen tegen mensenhandel	Lichamelijke integriteit; (verbod op gedwongen) werk; vrijheid	Art. 11; art. 15; art. 19	IVBPR; IVESCR; ESH; ILO-verdragen; Verdrag Raad van Europa inzake mensenhandel	JenV; VWS; BZ; SZW	28638, nr. 164
Emancipatienota 2018 – 2021	Gelijke behandeling; vrouwenrechten; werk	Art. 1	IVBPR; IVESCR; ESH; ILO-Verdragen; IVDV; Sustainable Development Goals	OCW	30420, nr. 270
Digiprogramma 2018: digitaliseren met vertrouwen	Privacy; infrastructuur; sociale zekerheid	Art. 10, art. 20	IVESCR; ESH	BZK	26643, nr. 525
Pact voor de ouderenzorg	Gezondheid	Art. 21, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	31765, nr. 299
MKB actieplan	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	EZK	32637, nr. 316
Plan van aanpak voor preventie en ondersteuning bij onbedoelde (tiener) zwangerschappen 'Onbedoelde (tiener) zwangerschappen: een zevenstappenplan'	Gezondheid; vrouwenrechten; kinderrechten	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH; IVRK; IVDV	VWS	32279, nr. 123
Landelijke agenda suïcidepreventie 2018 – 2021	Gezondheid; recht op leven	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH; EVRM	VWS	32793, nr. 270
Herziening Actieplan Beleidscoherentie voor Ontwikkeling	Leefomgeving; werk	Art.21, Art.	Sustainable Development Goals	BHOS	33625, nr. 265
Investeren in Perspectief: Goed voor de wereld, goed voor Nederland	Armoede; vrouwenrechten; kinderrechten		Sustainable Development Goals	BHOS	34 952, nr. 1
Rechtmatige zorg: aanpak van fouten en fraude (2018 – 2021)	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	28828, nr. 89
Actieplan Open Overheid (2018 – 2020)	Infrastructureel; beschermingsplichten overheid		EVRM; IVBPR; IVESCR	BZK	31597, nr. 6
Programmabrief 'Merkeerbaar betere regelgeving en dienstverlening' (2018-2021)	Infrastructureel; beschermingsplichten overheid		EVRM; IVBPR; IVESCR	JenV	31597, nr. 6
Nederlandse Digitaliseringsstrategie	Gelijke behandeling; persoonlijke levenssfeer; infrastructuur	Art. 1; art. 10	EVRM; IVBPR	EZK	26643 nr. A
Agenda Digitale Overheid 'NL DIGibeter'	Gelijke behandeling; persoonlijke levenssfeer; vrijheid van meningsuiting; kiesrecht; infrastructuur	Art. 1; art. 4; art. 7; art. 10	EVRM; IVBPR	BZK	26643, nr. 549

Actieplannen in 2018	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Actieprogramma Kansrijke Start	Gezondheid; gelijke behandeling	Art 1; Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	32279 nr. 124
Programma Langer Thuis: Samen aan de slag. Plan van Aanpak (2018 – 2021)	Gezondheid; huisvesting	Art. 22	IVESCR; ESH	VWS; BZK	31765 nr. 349
Actieplan studentenhuysvesting (2018 – 2021)	Huisvesting	Art. 22 lid 2	IVESCR; ESH	BZK; OCW	33 104, nr. 20
Programma Volwaardig leven: voor de gehandicaptenzorg en complexe zorg	Gezondheid; gelijke behandeling	Art. 22 lid 1 ; art. 1	IVESCR; ESH; VN-Verdrag Handicap	VWS	24170 nr. 179
Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden. Nederland als koploper in kringlooplandbouw	Milieu; gezondheid	Art. 21; art. 22 lid 1	EVRM; IVESCR; ESH	LNV	35000-XIV nr. 5
Nationale Woonagenda (2018 – 2021)	Huisvesting	Art. 22 lid 2	IVESCR; ESH	BZK	32 847, nr. 365
Actieagenda Vakantieparken (2018 – 2020)	Huisvesting	Art. 22 lid 2	IVESCR; ESH	BZK	32 847, nr. 453
Meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang	Huisvesting	Art. 22 lid 2	IVESCR; ESH	VWS	29325, nr. 93
Actieplan brede schuldenaanpak	Werk; sociale zekerheid	Art. 19; art. 20	IVESCR; ESH	SZW	24 515, nr. 431
(Ont)regel de zorg	Gezondheid	Art. 22 lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29 515, nr. 424
Actieplan Versterking lokale democratie en bestuur	Infrastructureel; beschermingsplicht		EVRM; IVBPR; IVESCR	BZK	34 775 VII
Actieplan vervolgaanpak wachttijden 2018-2019	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	25424 nr. 423
Actieprogramma Eén tegen eenzaamheid	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29 538 nr. 252
Actieprogramma Zorg voor de Jeugd	Gezondheid; kinderrechten	Art. 22 lid 1	IVESCR; ESH; IVRK	VWS; JenV	34 880, nr. 3
Uitvoeringsprogramma 'Ketenaanpak medicijnresten uit water'	Milieu; gezondheid	Art. 21; art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	IenW	27625, nr. 434
Geweld hoort nergens thuis: Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (2018 – 2021)	Lichamelijke integriteit; kinderrechten	Art. 11	IVBPR; EVRM; IVRK; Verdrag voorkomen en bestrijden geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld	VWS; JenV	28 345, nr. 185
Agenda Taskforce Circular Economy in Food: Samen tegen voedselverspilling	Milieu	Art. 21	IVESCR	LNV	31 532, nr. 190
Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie (2018 – 2021)	Gelijke behandeling; werk	Art. 1; art. 19	IVESCR; ESH; ILO-Verdragen; IVRD; IVDV	SZW	29544, nr. 834

Actieplannen in 2018	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen (2018 – 2021)	Kinderrechten; familielevens		IVKR; EVRM; IVBPR	JenV; VWS	31839 nr. 622
Uitvoeringsprogramma Nationale klimaatadaptiestrategie (2018 – 2019)	Milieu	Art. 21	IVESCR	IenW	31793, nr. 181
Defensienota 2018: Investeren in onze mensen, slagkracht en zichtbaarheid	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	DEF	34919, nr. 1
Actieprogramma ‘Werken in de Zorg’	Werk; gezondheid	Art. 19; Art. 22 lid 1	Art. 12 IVESCR	VWS; OCW; SZW	29282, nr. 303
Interbestuurlijk Programma	Infrastructureel; sociale zekerheid; huisvesting; milieu	Art. 20; art. 21; art. 22	EVRM; IVESCR; ESH	BZK	29 362 nr. 266
Nationaal Preventieakkoord	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	32793, nr. 339
Actieplan ambulancezorg	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29247, nr. 263
Programma ‘Thuis in het Verpleeghuis, waardigheid en trots op elke locatie’	Gezondheid; huisvesting	Art. 22	IVESCR; ESH	VWS	31765, nr. 318
Nationaal Sportakkoord ‘Sport verenigt Nederland’ (2018 – 2021)	Gelijke behandeling; gezondheid	Art. 1; art. 22	EVRM; IVESCR; ESH	VWS	30234, nr. 185
‘Onbeperkt meedoen’- implementatie VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap	Gelijke behandeling	Art. 1	VN-Verdrag Handicap	VWS	24170, nr. 177
Vijf transitieagenda’s circulaire bouwconomie, consumptiegoedereneconomie, maakindustrie, biomassa & voedsel en kunststoffen	Milieu	Art. 21	IVESCR; Sustainable development goals	EZK, IenW	32852, nr. 53
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (2009) – aanpassing NSL 2018	Milieu	Art. 21	IVESCR	IenW	30175, nr. 299
Aanpak Goed Verhuurderschap	Huisvesting	Art. 22, lid 2	IVESCR; ESH	BZK	32 847, nr. 439

Actieplannen in 2017	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Nationaal Actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid (2017 – 2022)	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	32239, nr. 8
Uitvoeringsagenda Energieakkoord 2017	Milieu; leefomgeving	Art. 21	IVESCR; Sustainable Development Goals	BZK; IenM; EZ	30196, nr. 542
Oceaannotitie: Toekomstbestendige oceanen	Milieu	Art. 21	IVESCR; Sustainable Development Goals	BZ; IenM; EZ	30196, nr. 543

Actieplannen in 2017	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kankersrijke Groningen 2017 – 2021	Leefomgeving, veiligheid	Art. 21 Gw	IVESCR	EZK	33529, nr. 321
Groningen Erfgoedprogramma 2017 – 2021	Bescherming van cultureel erfgoed		IVESCR	EZK; OCW	33539, nr. 382
Actieplan ter verbetering van de informatiepositie van de verzekerde en patiënt met betrekking tot privacy en het medisch beroepsgeheim	Persoonlijke levenssfeer; gezondheid	Art. 10; art. 22, lid 1	IVKR; EVRM; IVESCR; ESH	MZ	34775-XVI nr. 120
Plan van Aanpak 'Deskundig zorgpersoneel: leren en ontwikkelen'	Gezondheid; Werk	Art. 22, lid 1; art. 19	IVESCR; ESH	VWS	31765, nr. 262
Breed offensief om mensen met een beperking aan het werk te helpen	Gelijke behandeling; werk	Art. 1; art. 19	IVESCR; ESH; VN-Verdrag handicap	SZW	34252, nr. 115 & 138.
Structurele aanpak van opkomende stoffen in water	Milieu; gezondheid	Art. 21; art. 22, lid 1	IVESCR	IenM	27625, nr. 404
Programma Sociaal Domein	Gezondheid; bestaanszekerheid; werk	Art. 19; art. 20; art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	BZK	34477, nr. 16
Nationaal Plan Open Science - Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	31 288, nr. 579
Actieplan Ondersteuning Donorkinderen	Persoonlijke levenssfeer; kinderrechten	Art. 10	IVKR; EVRM	VWS	30 486, nr. 16
Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik	Kinderrechten; Lichamelijke integriteit; gezondheid	Art. 11; art. 22, lid 1	IVKR; EVRM	VenJ	31 015, nr. 135
Actieplan Pleegzorg 2017/2018	Familieleven; kinderrechten		IVKR; EVRM	VWS; VenJ	31 839, nr. 580
Actieplan Toegankelijkheid voor de bouw	Gelijke behandeling	Art. 1	VN-Verdrag Handicap	BZK; VWS	33 990, nr. 63
Actieplan (informatie)beveiliging patiëntengegevens	Persoonlijke levenssfeer	Art. 10	EVRM	VWS	31 765, nr. 275
Actieplan van de Taskforce Internationaal Onderwijs: 'Voorbereid op de toekomst'	Onderwijs	Art. 23, lid 1	IVESCR; ESH	OCW; EZ	32 637, nr. 55
Nationale Beleidsplan Chronische Hepatitis	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29 447, nr. 415
Actieplan 'Gelijke kansen in het onderwijs' (2017 – 2019)	Gelijke behandeling; onderwijs	Art. 1; art. 23	EVRM; UNESCO-verdrag discriminatie onderwijs; IVESCR; ESH	OCW	34 550-VII, nr.16
Nationaal Actieplan Groenten en Fruit	Milieu; gezondheid	Art. 21; art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	EZ; VWS	31 532, nr. 178 & 174

Actieplannen in 2017	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Actieplan zwangerschapsdiscriminatie	Gelijke behandeling; werk	Art. 1; art. 19	IVDV; ILO-Verdragen; IVESCR; ESH	SZW; OCW; BZK	29 544, nr. 775
Notitie 'Integrale Aanpak terrorisme'	Recht op leven/veiligheid; vrijheid van godsdienst	Art. 7	EVRM; IVBPR	VenJ	29754, nr. 436
Bestuursakkoord Aanpak Huiselijk Geweld en kindermishandeling Caribisch Nederland 2017 – 2020	Kinder- en vrouwenrechten; lichamelijke integriteit	Art. 11	IVBPR; EVRM; IVRK; Verdrag voorkomen en bestrijden geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld	VWS	28345, nr. 183
Afspraken aanpak wachttijden GGZ	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	25424, nr. 369
Meerjarenprogramma Depressiepreventie 2017 – 2024	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	32793, nr. 259
Gezonde school programma 2017 – 2020	Onderwijs; gezondheid	Art. 22, lid 1; art. 23	IVESCR; ESH	VWS; OCW	32 793, nr. 28
Tweede Onderwijsagenda Caribisch Nederland 'Samen werken aan de volgende stap' 2017–2020	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	34550-VIII, nr. 108
Plan van aanpak lerarentekort	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	27923, nr. 245
De bouwagenda: Bouwen aan de kwaliteit van leven	Leefomgeving; huisvesting	Art. 21; art. 22, lid 2	IVESCR; Sustainable Development Goals	EZK; BZK; IenM	32847, nr. 299
Burgerschapsagenda mbo 2017 – 2021: Een impuls voor burgerschapsonderwijs	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	34550-VIII, nr. 149
Arbeidsmarktagenda 2023: Aan het werk voor ouderen!	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	SZW	29544 nr. 745
Implementatieplan VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap	Gelijke behandeling	Art. 1	VN-Verdrag Handicap	VWS	33990, nr. 62
Cultuureducatie met Kwaliteit 2017 – 2020	Culturele rechten; onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	32820, nr. 215
Programma Dementiezorg voor elkaar	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29689, nr. 816
Taskforce samenwerking onderwijs en kinderopvang	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	SZW/OCW	31322, nr. 330

Actieplannen in 2016	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Nationale Contraterrorismestrategie (2016 – 2020)	Veiligheid			VenJ	29754, nr. 391

Actieplannen in 2016	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Schakelprogramma voor personen met verward gedrag: niemand tussen wal en schip	Zorg	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	25424, nr. 338
Actieplan casemanagement bij dementie	Zorg	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29689, nr. 759
Pakket maatregelen tegen pesten op werk	Werk; gelijkheid	Art. 1, Art. 19	IVESCR; ESH; ILO	SZW	25883, nr. 279
Manifest en Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	Milieu; werk	Art. 19, art. 21	IVESCR; Sustainable Development Goals	IenM; BHOS; EZ; SZW	30196, nr. 487
Visie op de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer: Beleidsagenda richting 2020 voor slim en schoon vervoer	Milieu	Art. 19	IVESCR; Sustainable Development Goals	EZ	31305, nr. 220.
Nationale Waterplan 2016 – 2021	Gezondheid; recht op water	Art. 22, lid 1	IVESCR	IenM	31710, nr. 45
Uitwerkingsakkoord verhoogde asieluitstroom	Huisvesting; werk; onderwijs; gezondheid	Art. 19, art. 22, art. 23	IVESCR; ESH; EVRM	BZK	19637, nr. 2182
Delta-aanpak Waterkwaliteit en zoetwater	Gezondheid, adequate levensstandaard, recht op water	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	IenM	27625, nr. 379
Programmatische aanpak asbestdaken	Gezondheid, huisvesting	Art. 22	IVESCR; ESH	IenM	25834, nr. 116
WASH Strategy 2016 – 2030: Contributing to water, sanitation and hygiene for all	Adequate levensstandaard, recht op water, gezondheid		IVESCR, Sustainable Development Goals	BHOS	32605, nr. 193
Maatregelen toekomstbestendig stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand	Toegang tot recht en rechtsbijstand	Art. 18	EVRM; IVBPR	VenJ	31753, nr. 118
Kwaliteitsagenda Samen werken aan een betere gehandicaptenzorg	Gezondheid; gelijke behandeling	Art. 1; art. 22, lid 1	VN-Verdrag Handicap; IVESCR	VWS	24170, nr. 152
Plan van aanpak tegen misbruik van stage-/werkervaringsplekken	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	SZW	29544, nr. 712 & 759
Plan van aanpak bestrijding kinderseks-toerisme	Lichamelijke integriteit; gezondheid; kinderrechten	Art. 11; art 22, lid 1	IVKR; EVRM; IVBPR	JenV	31015, nr. 128
Plan van aanpak inzake het tegengaan van onbevoegd lesgeven in het voortgezet onderwijs	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	31289, nr. 286
Actieplan aanpak werkloosheid onder vijftigplussers 'Perspectief voor vijftigplussers'	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	SZW	29544, nr. 724

Actieplannen in 2016	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Nederland Ontwikkelt Duurzaam: Plan van aanpak inzake implementatie SDGs	Gelijke behandeling, kiesrecht, gezondheid, onderwijs, huisvesting, sociale zekerheid, werk, milieu, toegang tot recht	Art. 1, art. 4, 19, art. 21, art. 22, art. 23	VN Sustainable Development Goals; IVBPR; IVESCR	BHO; EZ; IenM; SZW; OCW	26 485, nr. 232
Rijksbreed Programma Nederland Circulair 2050	Milieu	Art. 21	IVESCR; Sustainable Development Goals	EZK, IenW	32852, nr. 33
Actieplan etikettering van levensmiddelen	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	31 532, nr. 167
Actieplan bevolkingsdaling	Milieu	Art. 20, lid 1, art. 21	IVESCR	W&R (BZK)	31 757, nr. 89
Actieplan mondiaal duurzaam bosbeheer	Milieu	Art. 21	IVESCR	EZ; IenM	30 196, nr. 386
Nationaal actieprogramma tegen discriminatie	Gelijke behandeling	Art. 1	EVRM; IVRD; IVDV	BZK; SZW; VenJ; OCW	30 950, nr. 84
Integraal actieprogramma sociale veiligheid in het openbaar vervoer	Werk	Art. 19, lid 2	IVESCR; ESH	IenM; VenJ	28 642, nr. 94
Derde Nationaal Actieplan 1325, 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'	Vrouwen- en kinderrechten; gelijke behandeling; lichamelijke integriteit		IVKR; IVDV; IVBPR; EVRM	BZ, BHOS	26150, nr. 150
Defensie Actieplan 1325 (2016 – 2019)	Gelijke behandeling	Art. 1	EVRM	DEF	34 550-X, nr. 57
Vervolgaanpak Aanval op de schooluitval	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	26695, nr. 109
Intensivering aanpak schoolverzuim en thuiszitten	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	26695, nr. 108
Aanpak drukte in de acute zorgketen	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29247, nr. 225 & 249
Plan van aanpak perspectief langdurige zorg en ondersteuning	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29282, nr. 238
Digitale Agenda	Persoonlijke levenssfeer; onderwijs	Art. 10; art. 23	EVRM; IVBPR; IVESCR	EZ; BZK; VWS; IenM; OCW; VenJ	29515, nr. 390
Actieplan casemanagement dementie	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29689 nr. 759

Actieplannen in 2015	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Nationaal Programma 'Palliantie. Meer dan zorg'	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	29 509, nr. 50
Strategische agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015 – 2025: De waarde(n) van weten	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	31288, nr. 481
Werkagenda 2015 – 2017 Administratie en informatievoorziening in domeinen Wmo en Jeugdwet	Gezondheid; kinderrechten	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH; IVKR	VWS	34103, nr. 63
Plan van aanpak bewegingsonderwijs	Gezondheid; onderwijs	Art. 22, lid 1, art. 23	IVESCR; ESH	OCW	30234, nr. 120
Uitvoeringsprogramma Modernisering omgevingsveiligheid 2015 – 2018	Gezondheid; veiligheid leefomgeving	Art. 22, lid 1		IenM	19517, nr. 92
Agenda lokale democratie	Meningsuiting; kiesrecht	Art. 4, art. 7	EVRM; IVBPR	BZK	34000-VII nr. 36
Plan van aanpak maatschappelijk verantwoord inkopen overheden 2015 – 2020	Arbeid; milieu	Art. 19, art. 21	IVESCR; Sustainable Development Goals	IenM	30196, nr. 358
Nationale strategie digitaal erfgoed	Bescherming cultureel erfgoed		IVESCR; UNESCO	OCW	32820, nr. 135
Meerjarenprogramma Caribisch Nederland 2015 – 2018	Democratie; infrastructuur		IVBPR; EVRM	BZK	34000-IV, nr. 44
Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom	Huisvesting; werk; onderwijs; gezondheid	Art. 19, art. 22, art. 23	IVESCR; ESH; EVRM	BZK/VenJ	19637, nr. 2107
Programmaplan Rechtmatige Zorg: aanpak van fouten en fraude 2015–2018	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	28828, nr. 89.
Nationaal programma gehandicapten 'gewoon bijzonder'	Gezondheid	Art. 22, lid 1	VN-Verdrag Handicap; IVESCR	VWS	24 170 nr. 150
Voedselagenda voor veilig, gezond en duurzaam voedsel	Milieu	Art/ 21, art. 22, lid 1	IVESCR	EZ; VWS; OS; IenM	31 532, nr. 174 31 532, nr. 156
Actieprogramma 'tel mee met taal' (2016 – 2018)	Onderwijs	Art. 23, lid 1	IVESCR; ESH	OCW; SZW; VWS	28 760, nr. 39
Actieplan Luchtkwaliteit	Milieu	Art. 21	IVESCR	IenM	30 175, nr. 223
Actieplan Open Overheid 2016-2018	Infrastructureel; beschermingsplicht		EVRM; ICCPR; IVESCR	BZK	32 802, nr. 21
Actieplan Preventie Gehoorschade	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	32 793, nr. 202

Actieplannen in 2015	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Actieplan Zelfbeschikking 2015-2017 (preventie huwelijksdwang)	Lichamelijke integriteit; vrijheid; kinder- en vrouwenrechten	Art. 11, art. 15	IVBPR; IVDV; IVKR; EVRM	SZW	32 175, nr. 60
Programma Aanpak Stikstof (2015 – 2021)	Milieu; gezondheid	Art. 21; art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	LNV	32670, nr. 101.
Actieplan kinderrechten St. Eustatius	Kinderrechten		IVKR	BZK	33845, nr. 11
Plan van aanpak verbetering kinderrechten Bonaire	Kinderrechten		IVKR	BZK	33845, nr. 11
Actieplan kinderrechten Sint Maarten	Kinderrechten		IVKR	BZK	33845, nr. 11
Programma Grenzeloos Actief, maakt sport en bewegen voor iedereen met een beperking mogelijk	Gelijke behandeling; gezondheid	Art. 1; art. 22, lid 1	IVESCR; VN-Verdrag Handicap	VWS	30234, nr. 124
Aanpak antibioticaresistentie One Health 2015 - 2019	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	32620, nr. 159
Programma Toekomst Arbeidsgerelateerde Zorg 2015 – 2018	Gezondheid; werk	Art. 19; art. 11, lid 1	IVESCR; ESH	SZW	25883, nr. 247
Plan van aanpak kwaliteit verpleeghuizen: Waardigheid en trots, liefdevolle zorg voor onze ouderen	Gezondheid; huisvesting	Art. 22	IVESCR; ESH	VWS	31765, nr. 124
Programma kwaliteit loon (actieplan voor kwalitatief betere zorg die betaalbaar blijft)	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	31765, nr. 116
Vervolg actieplan 'Ouderen in Veilige Handen' 2015 – 2017	Gezondheid; lichamelijke integriteit	Art. 11; art. 22, lid 1	EVRM; IVESCR; ESH	VWS	28345, nr. 136
Agenda aanpak jeugdwerkloosheid	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	SZW; OCW	29544, nr. 599
Vernieuwingsagenda Jeugd 2015 – 2018	Kinderrechten; onderwijs; zorg	Art. 22, lid 1; art. 23	IVKR; IVESCR; ESH	VWS; JenV	31839, nr. 465
Maatregelen onderwijs asielzoekers	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	34334 nr. 1
Vervolgactieplan Rijksbrede aanpak loverboys	Lichamelijke integriteit; kinderrechten	Art. 11	IVKR; EVRM; IVBPR	VenJ; VWS	31839, nr. 500
Aanjaagteam en plan van aanpak verwarde personen	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	25424, nr. 279, nr. 285 & nr. 290

Actieplannen in 2014	Verbonden mensenrechten	Grondwets-artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme	Godsdienstvrijheid; vrijheid van meningsuiting; democratische rechtsstaat	Art. 6; art. 7	IVBPR; EVRM	VenJ; SZW	29 754, nr. 253
Regeldrukagenda Onderwijs 2014 – 2017	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	29515, nr. 356
Aanpak Modernisering Milieubeleid	Milieu	Art. 21 Gw	IVESCR	IenM	28663, nr. 55
Aanpak schoolverzuim en thuiszitten	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	26695, nr. 95
Uitvoeringsplan 'Verbeteren situatie kinderen in een 'vechtscheiding'	Kinderrechten		IVKR	VenJ; VWS	33836, nr. 3
Landelijke Agenda Suïcidepreventie 2014 – 2017	Gezondheid; recht op leven	Art. 22, lid 1	EVRM; IVESCR	VWS	32793, nr. 113
Aanpak wachtlijsten in de verzorgings- en verpleeghuizen	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	30597, nr. 463
Nationaal Programma Preventie 2014 – 2016: Alles is Gezondheid	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS; BZK; OCW; SZW; EZ; IenM	32793, nr. 102
Plan van aanpak passend onderwijs 2014 – 2020	Onderwijs	Art. 23	IVESCR; ESH	OCW	31497, nr. 125
Transitieagenda langer zelfstandig wonen	Gezondheid; huisvesting	Art. 22	IVESCR; ESH	VWS	32847, nr. 121
Toekomstagenda informele zorg en ondersteuning	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	30169, nr. 38
Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie	Gelijke behandeling	Art. 1		SZW; OCW; BZK	29 544, nr. 748, 649 & 523
Actieplan Kinderrechten in het Koninkrijk	Kinderrechten		IVKR	BZK	31 839, nr. 425
Actieplan 'Hun verleden is niet hun toekomst. Aanpak meisjesslachtoffers van loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd'	Lichamelijke integriteit; vrijheidsontneming; gezondheid; kinderrechten	Art. 11; art. 15 art 22, lid 1	IVKR	VWS	31 839 nr. 429
Nationaal actieplan bedrijfsleven en mensenrechten	Mensenrechten breed (Maatschappelijk verantwoord ondernemen)		United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights	BZ; OS; EZ	26 485, nr. 174
Maatregelen voor jongeren in een kwetsbare positie	Werk; onderwijs	Art. 19; art. 23	IVESCR; ESH	OCW	30079, nr. 53

Actieplannen in 2014	Verbonden mensenrechten	Grondwets- artikel	Verdragen	Departement	Kamerstuk
Verbeterprogramma voor de vreemdelingenketen	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VenJ	19637, nr. 1892
Landelijk programma prostitutie	Werk	Art. 19	IVESCR; ESH	VenJ	28638, nr. 110
Maatregelen passende zorg voor mensen met complexe zorgvragen	Gezondheid	Art. 22, lid 1	IVESCR; ESH	VWS	24170, nr. 147
Programma van Afval naar Grondstof	Milieu	Art. 21	IVESCR; Sustainable development goals	IenM	33043, nr. 28

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011 | 2511 DP Den Haag
www.rijksoverheid.nl

December 2019 | 19411014